

PORESKI SISTEMI

Poreski sistem u Crnoj Gori čine:

- Porez na dobit pravnih lica;
- Porez na dohodak fizičkih lica;
- Porez na dodatu vrijednost (PDV);
- Porez na promet nepokretnosti;
- Doprinosi za socijalno osiguranje;
- Akcize;
- Takse;
- Carine.

Poreski sistem za strane investitore je isti kao i za domaće privredne subjekte.

Porez na dobit iznosi 9 %, dok je stopa poreza na dohodak fizičkih lica 9%, odnosno 11%. Privredni subjekat koji ostvaruje poslovanje u Crnoj Gori ima mogućnost da, uz prethodno plaćeni porez na dobit, na kraju godine prenese sredstva na svoj račun u inostranstvu.

U primjeni su dvije pozitivne poreske stope poreza na dodatnu vrijednost (PDV) i to standardna stopa od 19% i snižena stopa od 7%, dok se nulta stopa primjenjuje za: izvozne transakcije i isporuke lijekova i medicinskih sredstava koji se finansiraju iz sredstava Republičkog fonda za zdravstveno osiguranje.

PORESKE OLAKŠICE

1. Oslobođenje od plaćanja poreza na dobit pravnih lica i porez na dohodak fizičkih lica

Stopa poreza na dobit pravnih lica u Crnoj Gori iznosi 9%, najniža je u regionu i jedna je od najnižih u Evropi, dok je stopa poreza na dohodak fizičkih lica 9% i 11%. U privredno nedovoljno razvijenim opštinama, čiji je indeks razvijenosti ispod 75% državnog prosjeka, Zakonom o porezu na dobit je uređeno da novoosnovano pravno lice ne plaća obračunati porez na dobit za prvih osam godina poslovanja.

Takođe, Zakonom o porezu na dohodak fizičkih lica poreskom obvezniku, obračunati porez na dohodak za prvih osam godina poslovanja umanjuje se 100%. Poresko oslobođenje, ne odnosi se na poreskog obveznika koji posluje u sektoru primarne proizvodnje poljoprivrednih proizvoda, transporta, brodogradilišta, ribarstva, čelika, trgovine i ugostiteljstva osim primarnih ugostiteljskih objekata. Navedenim zakonima definisane su poreske olakšice za investitore, pri čemu u oba navedena slučaja ukupan iznos poreskog oslobođenja za prvih osam godina poslovanja ne može biti veći od 200.000€.

2. Povraćaj poreza na dodatu vrijednost (pdv)

Ako je iznos poreske obaveze (izlazni porez) u poreskom periodu manji od iznosa ulaznog poreza na dodatu vrijednost, koji poreski obveznik može odbiti u istom poreskom periodu, razlika mu se priznaje kao poreski kredit za naredni poreski period, odnosno na zahtjev vraća se u roku od 60 dana od dana podnošenja prijave za obračun poreza na dodatu vrijednost.

Poreskom obvezniku koji pretežno izvozi proizvode i poreskom obvezniku koji u više od tri uzastopna obračuna PDV-a iskazuje višak ulaznog PDV-a, razlika PDV-a vraća se u roku od 30 dana od dana podnošenja prijave za obračun PDV-a.

Ukoliko je poreskom obvezniku istekao rok za plaćanje drugih poreza, razlika po osnovu poreza na dodatu vrijednost mu se umanjuje za iznos poreskog duga.

Porez na dodatu vrijednost se obračunava i plaća na:

- isporuke proizvoda i usluga koje poreski obveznik u okviru obavljanja svoje djelatnosti vrši uz naknadu;
- uvoz proizvoda;
- uvoz motornih vozila (novih i upotrebljivanih) podliježe plaćanju PDV po stopi od 21%;
- promet upotrebljivanih putničkih automobila, motocikala i plovnih objekata, za koje poreski obveznik pri nabavci nije imao pravo na odbitak ulaznog PDV, ne podliježe plaćanju PDV-a. U tom slučaju plaća se poseban porez po stopi od 5% koji plaća kupac;
- promet zemljišta (poljoprivrednog, građevinskog, izgrađenog i neizgrađenog), ne podliježe plaćanju PDV-a

Stopa poreza na promet nepokretnosti je proporcionalna i iznosi 3% od poreske osnovice. Pod prometom nepokretnosti smatra se svako sticanje vlasništva na nepokretnosti u Crnoj Gori i ova oblast je detaljno uređena Zakonom o porezu na promet nepokretnosti.

Obavezno socijalno osiguranje u Crnoj Gori plaćaju zaposleni, poslodavci, preduzetnici i poljoprivrednici koji nijesu obveznici doprinosa za slučaj nezaposlenosti.

Doprinosi za obavezno socijalno osiguranje su:

- doprinos za obavezno penzijsko i invalidsko osiguranje;
- doprinos za obavezno zdravstveno osiguranje;
- doprinos za osiguranje od nezaposlenosti.

Stope doprinosa su različite zavisno od kategorije obveznika, a definisane su Zakonom o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje.

Zakonom o akcizama uređen je sistem i uvedena obaveza plaćanja akciza za pojedinačna dobra i usloge koji se na teritoriji Crne Gore stavljaju u slobodan promet.

Akcizni proizvodi su:

- alkohol i alkoholna pića;
- duvanski proizvodi;
- mineralna ulja, njihovi derivati i supstituti.

Obveznik akcize sam obračunava akcizu za kalendarski mjesec..

Vrste такси u Crnoj Gori koje je investitor u obavezi da plaća su:

- administrativne takse;
- sudske takse;
- komunalne takse;
- registracione takse;
- boravišne takse.

Osnovu carinskog sistema u Crnoj Gori čini Zakon o carinskoj tarifi i Carinski zakon. Carinjenje robe prema ovom zakonu, obuhvata prijem uvozne carinske deklaracije, pregled robe i svrstavanje prema Carinskoj tarifi i drugim tarifama, utvrđivanje carinske osnovice, iznosa carine i drugih uvoznih dažbina koje terete robu, naplata utvrđenih iznisa carine i drugih uvoznih dažbina.

Shodno zakonu, investitor može steći pravo na oslobađanje carine.

Subvencije za zapošljavanje određenih kategorija nezaposlenih lica

Subvencije može koristiti poslodavac koji zaposli:

- Lice sa najmanje 40 godina života;
- Nezaposleno lice Romi, Aškalije ili Egipćani;
- Lice koje se nalazi na evidenciji Zavoda za zapošljavanje duže od 5 godina;
- Lice koje je zaposleno na izvođenju javnih radova;
- Lice na neodređeno vrijeme nakon obavljanja pripravničkog staža;
- Lice za čijim je radom prestala potreba (tehno-ekonomski viškovi), a nalazi se na evidenciji Zavoda za zapošljavanje;
- Lice koje je zaposleno radi obavljanja sezonskih poslova;
- Nezaposleno lice sa preko 25 godina staža osiguranja, koje je korisnik novčane naknade;
- Lica u biznis zonama, za djelatnosti koje posebnim aktom utvrdi Vlada Crne Gore.

Ukoliko zaposli neko od navedenih lica, poslodavac ne plaća:

- doprinose za obavezno socijalno osiguranje na zarade (doprinos za penzijsko invalidsko osiguranje,
- doprinos za zdravstveno osiguranje, doprinos za osiguranje od nezaposlenosti, doprinos za Fond rada);
- porez na dohodak fizičkih lica.

Za zaposlenog poslodavac iz zarade zaposlenog obračunava, obustavlja i uplaćuje: doprinos za penzijsko i invalidsko osiguranje po stopi od 15,0%, doprinos za zdravstveno osiguranje po stopi od 8,5% i doprinos za osiguranje od nezaposlenosti po stopi od 0,5% prilikom isplate zarade.

Poslodavac plaća obračunati prirez poreza na dohodak

Visina subvencije iznosi:

- 75% od isplaćene bruto zarade za cijeli period zaposlenosti, za poslodavca koji uposli lice sa najmanje 50% invaliditeta,
- za poslodavca koji zaposli lice sa invaliditetom manjim od 50% subvencija iznosi: u prvoj godini 75%, u drugoj 60%, u trećoj i svakoj narednoj godini 50% od isplaćene bruto zarade.